

Київ, 17.04.2015

Реформа прокуратури в Україні може не відбутися через недбалість та бездіяльність колишнього генерального прокурора В. Яреми і затягування прийняття законів Блоком Петра Порошенка

Одним з головних зобов'язань української влади перед західними партнерами в сфері реформування правоохоронної системи держави було проведення реформи прокуратури. 25.04.2015 мав набрати чинності новий закон про прокуратуру, однак через свідому бездіяльність колишнього керівництва Генеральної прокуратури України на чолі з Віталієм Яремою реформа опинилася під загрозою зриву. Для виправлення ситуації необхідно терміново прийняти зміни до закону.

14.10.2014 Верховна Рада України прийняла, а 23.10.2014 президент України Петро Порошенко підписав новий Закон України «Про прокуратуру», який отримав вельми позитивну оцінку з боку міжнародної громадськості (зокрема, зі сторони Венеціанської комісії та Ради Європи)¹. Його прийняття було однією з умов імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Новий закон передбачає позбавлення прокуратури функції загального нагляду, передачу функцій слідства Державному бюро розслідувань, надання гарантій незалежності прокурорам, створення незалежних від керівництва прокуратури органів прокурорського самоврядування, реорганізація структури прокуратури (створення місцевих прокуратур замість районних) та інше. Тобто, згідно з новим законом, прокуратура повинна позбутися звичного для неї права «загального нагляду», що дозволяло їй «втручатися» практично у будь-які сфери суспільного життя і створювало умови для тотальної корупції. Також українська прокуратура має стати більш незалежною у своїй роботі, особливо від президента України, який, згідно зі старим законом, подає кандидатуру генерального прокурора на затвердження Верховній Раді України.

Водночас було вирішено, що новий закон набуде чинності лише через півроку після його прийняття (розділ XII Закону «Про прокуратуру») – 25.04.2015. Обумовлено це було необхідністю введення техніко-юридичних та структурних змін в роботі прокуратури, наприклад, створення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокуратури, Ради прокурорів України, а також місцевих відділень прокуратур по всій Україні з новим штатом співробітників.

За кілька днів до набрання чинності новим законом прокуратура є цілком не підготовленою до його вимог, що є наслідком недбалості та злочинної бездіяльності колишнього керівництва ГПУ на чолі з Віталієм Яремою. Зокрема, не були створені місцеві прокуратури та органи прокурорського самоврядування, а також не набрані нові працівники прокуратури за новою процедурою. Через це нове керівництво Генеральної прокуратури змушене просити про продовження терміну його вступу в силу.

На даний момент у Верховній Раді України зареєстровано 6 законопроектів, що передбачають відкладення терміну вступу в дію нового Закону «Про прокуратуру». Більшість з них пропонують механічне перенесення терміну вступу в силу нового закону до 2016 року. 09.04.2014 один з таких законопроектів, підготовлений головою пропрезидентської депутатської фракції «Партія «Блок Петра Порошенка» Ігорем Луценко, був поставлений на голосування в парламенті. Зробили це з

¹ <https://twitter.com/GeoffPyatt/status/479290525472657408>

порушенням процедури (законопроект не пройшов розгляд у профільному комітеті), а також всупереч коаліційній угоді (законопроект був запропонований виключно пропрезидентською фракцією і не отримав підтримки інших фракцій, що входять до парламентської коаліції)². Під час голосування законопроект був відхилений, оскільки не набрав потрібної кількості голосів депутатів. Якби законопроект все ж був прийнятий, це означало б провал реформи прокуратури, вважає народний депутат Олена Сотник³.

Даний випадок чітко продемонстрував, що **пропрезидентські сили у Верховній Раді намагаються максимально відтягнути початок реформування органів прокуратури з метою зберегти вплив президента на відомство.**

Фундація «Відкритий Діалог» вважає, що найбільш оптимальним є законопроект №2404-1 «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру», який був підготовлений групою депутатів з чотирьох фракцій парламентської коаліції – Оленою Сотник, Оксаною Сироїд, Леонідом Ємцем, Павлом Костенком, Єгором Соболевим, Віктором Чумаком та Ігорем Луценком. Даний законопроект:

- забезпечує створення спеціалізованої антикорупційної прокуратури (без неї не зможе працювати Національне антикорупційне бюро);
- передбачає скорочення кількості прокурорів з 18 000 до 10 000;
- уточнює мережу місцевих прокуратур, у тому числі з урахуванням ситуації з окупованими територіями на сході України;
- деталізує процес проведення реорганізації прокуратури протягом 2015 року (до 01.09.2015 – відбір прокурорів у місцеві прокуратури, до 01.01.2016 – відбір прокурорів у регіональні прокуратури, до 01.03.2016 – відбір прокурорів Генеральної прокуратури). Процес відбору робиться прозорим^{4,5}.

Законопроект включений до порядку денного Верховної Ради і має бути розглянутий до 25.04.2014.

Після перемоги революції Україна отримала шанс стати по-справжньому демократичною та правовою державою. Важливим кроком на даному етапі має стати реформування правоохоронних органів, які за роки незалежності країни встигли перетворитися на невід'ємну частину корупційної системи. Новий Закон України «Про прокуратуру» може радикальним чином змінити органи прокуратури в Україні, однак через злочинну бездіяльність колишнього керівництва Генеральної прокуратури України на чолі з Віталієм Яремою, а також протидії з боку пропрезидентських сил в Парламенті України виконання нового закону опинилося під загрозою зриву. **Закон потребує термінового внесення до нього змін, в іншому випадку може виникнути правовий та інституційний колапс – старий закон втратить свою дію, а новий не зможе вступити в силу. Більш того, буде серйозно підірваний міжнародний імідж України, від якої Захід очікує негайних і радикальних реформ.**

У зв'язку з цим актуальним є термінове прийняття (до 25.04.2015) законопроекту №2404-1 «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру», оскільки він, на відміну від інших подібних

---

² <https://www.facebook.com/lenasotnik/posts/954004704611987?pnref=story>

³ <https://www.facebook.com/samopomich.ua/videos/781115711978061/?pnref=story>

⁴ <http://pravo.org.ua/2011-07-05-15-26-55/2011-07-22-11-19-37/1915-zavdannia-n1-dlia-parlamentu--reforma-prokuratury.html>

⁵ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54623

законопроектів, передбачає початок реформування прокуратури вже у 2015 році і забезпечує ефективне проведення перехідного періоду реформування органів прокуратури.

Фундація «Відкритий Діалог» також вважає необхідним притягти до кримінальної відповідальності за ст. 367 УК України («Службова недбалість») колишнього генерального прокурора України Віталія Ярему, оскільки під його керівництвом у відомстві було провалено проведення структурних змін. Через його недбалість та зволікання під загрозу потрапив процес реформування української прокуратури, що суперечить державним інтересам України.

Для отримання більш детальної інформації, будь ласка, звертайтеся:

Андрій Осаволюк – andriy.osavoliyk@odfoundation.eu

Людмила Козловська – lyudmylakozylovska@odfoundation.eu